

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК9. МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ

Освітня програма Економічна кібернетика

Спеціалізація (за наявності)

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
економічної кібернетики
Протокол № 2 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Моделі управління проектами
Освітня програма	Економічна кібернетика
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс / семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Дисципліна «Моделі управління проектами» призначена для підготовки магістрів зі спеціальності «Економіка». Мета курсу полягає у підготовці фахівців, що володіють системою знань і розуміння з управління проектами, а також набуття навичок адаптації й впровадження проектних рішень в практичній діяльності. Предметом дисципліни є управління проектами на макро- і мікрорівнях.

В курсі вивчаються основні поняття процесів управління проектами, які здійснюються з використанням специфічних методів і інструментів, що забезпечують розв'язання задач управління проектами. Зокрема, доведення поширеності проектної діяльності підприємств і організацій за умов змінного ринкового середовища та необхідності використання специфічних методів та інструментів в управлінні проектами; подання характеристики узагальненої моделі управління проектами, як системи взаємопов'язаних цілей, функцій і інструментів, що визначаються, реалізуються і використовуються в ході виконання проектів; формування сукупності теоретичних знань і практичних навичок реалізації основних функцій управління проектами.

Компетентності

ІК. Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проєктами.

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

СК11. Здатність планувати і розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

СК14. Здатність застосовувати сучасні математичні методи та інформаційні технології для побудови моделей аналізу та прогнозування, визначення тенденцій розвитку соціально-економічних систем.

Програмні результати навчання

2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

4. Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

15. Організувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Управління проектами в системі менеджменту організації.	<p>Мета, завдання, предмет та об'єкт дисципліни. Концепція проекту в управлінні. Основні риси, ознаки, властивості проектів (специфічність мети, визначена тривалість, неповторність, комплексність, централізм у керуванні, гнучкість, здатність до змін). Класифікація проектів та їх характеристика. Функції та процеси проектного менеджменту. Піраміда проектного менеджменту: механізми, інструменти, методи, засоби, функції. Модель управління проектами як поєднання основних функцій проектного менеджменту та інструментів їх реалізації. Фази життєвого циклу проекту. Середовище проекту. Учасники проекту, чинники, що визначають їх склад (ролі, розподіл функцій і відповідальності, мотивації, взаємовідносини тощо). Розробка стратегії управління зацікавленими особами. Проблеми та перспективи управління проектами. Основні фактори успіху реалізації проектів. Причини невдалого управління проектами. Передумови розвитку управління проектами.</p>	Тести, питання, практичні завдання, кейси
2.	Тема 2. Обґрунтування проекту	<p>Взаємозалежність управління проектами, управління інвестиціями та функціонального менеджменту. Ініціалізація проекту: розробка концепції проекту, формування ідеї проекту, попередня проробка цілей та задач проекту, передпроектні (передінвестиційні) дослідження можливостей виконання проекту. Структура проектного аналізу (технічний, комерційний, фінансовий, екологічний, організаційний, соціальний, економічний, інституційний аналіз тощо). Заключні проектні дослідження. Попередня оцінка ефективності проекту за показниками комерційної, економічної і бюджетної ефективності. Аналіз ефективності проекту з урахуванням вартості грошей у часі та інших чинників.</p>	Тести, питання, практичні завдання, кейси
3.	Тема 3. Планування проекту	<p>Сутність, мета та завдання ініціації проекту. Структура та зміст проектного завдання. Роль учасників розробки проектного завдання. Мета і функції проектного планування. Характеристика робіт з планування проекту. Вимоги до</p>	Тести, питання, практичні завдання, кейси

		<p>послідовності виконання робіт з планування проекту. Організація планування. Методологічні підходи при плануванні проектів. Організація системи управління проектами, її складові: мета, характеристика робіт, сітьове планування, складання бюджету, моніторинг виконання у часі та за витратами, система інформування і прийняття рішень. Компоненти структуризації проекту. Методологія структуризації, її характеристика і значення. Підсистеми робочої структури (WBS): кінцеві результати, субпроекти, робочі модулі, робочі елементи; їх характеристика. Основні ознаки робочого пакета (WP) як найнижчого рівня робочої структури. Організаційні структури управління проектами (OBS), їх класифікація. Створення двоспрямованої структури проекту на основі поєднання робочої та внутрішньої організаційної структури проекту. Структуризація затрат (CBS). Поєднання робочої, організаційної і затратної структур у трьохспрямованій структурі проекту. Розробка матриці відповідальності. Кодування робіт. CTR – словник для середніх та великих проектів на підприємстві.</p>	
4.	Тема 4 Підготовка проектно-кошторисної документації та проведення експертизи проекту	<p>Склад та порядок розробки проектно-кошторисної документації в Україні. Погодження, експертиза та затвердження проектної документації в Україні. Попереднє техніко-економічне обґрунтування (ТЕО) проекту. Структурна схема ТЕО інвестиційного проекту. Розробка бізнесплану проекту. Послідовність проведення оцінки (експертизи) проекту. Типи проектів з точки зору вибору методики оцінки. Основні типи проектів, що реалізуються на діючому підприємстві та особливості їх оцінки. Базові схеми визначення ефекту проектів, що реалізуються на діючому підприємстві. Бюджетний підхід як основний підхід до оцінки проектів. Автоматизація проектних робіт.</p>	Тести, питання, практичні завдання, кейси
5.	Тема 5. Управління часом виконання проектів	<p>Планування послідовності робіт. Сутність, завдання та види календарних планів. Методологія календарного планування</p>	Тести, питання, практичні

		<p>проектів. Діаграма Гантта (порядок побудови, основні параметри та характеристики). Сітьові графіки: мета та завдання розробки. Основні принципи побудови та відмінності стрілчастих графіків (АДМ) та графіків передування (РДМ). Види логічних зв'язків у сітьових графіках. Побудова умовних діаграм. Система PERT. Методологія обчислення параметрів сітьового графіку: ранніх та пізніх строків початку і закінчення, визначення критичного шляху, критичних та некритичних робіт, запасу часу по некритичних роботах. Експертні прогнози оптимістичного, песимістичного та найбільш вірогідного часу тривалості робіт. Оцінювання тривалості робіт (проекту) на основі аналогів. Моделювання тривалості робіт. Скорочення тривалості проекту шляхом оптимізації сітьового графіка: основні напрямки та методи.</p>	завдання, кейси
6.	Тема 6. Планування ресурсного забезпечення проекту	<p>Характеристика ресурсів проекту. Основні процеси управління ресурсами. Принципи планування матеріальних ресурсів проекту. Особливості планування людських ресурсів. Ресурсні гістограми: сутність, алгоритм побудови, згладжування ресурсних гістограм за умов нестачі ресурсів. Система вимог до управління постачанням та закупівлями у проекті. Вимоги до джерел забезпечення проекту та їх ранжування. Адміністрування контрактів. План залучення капіталу (вибір джерел фінансування проекту). Планування проектних завдань. Види затрат по проекту, методика їх обчислення. Особливості планування затрат у часі. Підходи до скорочення тривалості проекту з урахуванням затрат по роботах. Планування бюджету у часі: «Бананоподібна» крива, її побудова та інтерпретація; коригування строків виконання робіт з огляду на можливості їх фінансування.</p>	Тести, питання, практичні завдання, кейси
7.	Тема 7. Контроль виконання проекту	<p>Основні елементи контрольного циклу. Інструментарій контролю проектів. Контроль виконання календарних планів та бюджетів підрозділів. Звітність у системі контролю: завдання, принципи побудови, форма подання. Вимірювання та аналіз показників виконання проекту. Інформація, що</p>	Тести, питання, практичні завдання, кейси

		<p>необхідна для звіту з виконання проекту. Оцінювання ходу виконання проекту на основі методу скоригованого бюджету. Обчислення скоригованого бюджету, коефіцієнтів по затратах та часу. Обчислення прогнозного часу та затрат по проекту на основі тенденцій, які складаються. Побудова графіків S-подібних кривих та їх параметри. Види проектних змін та їх вплив на проект та проектну команду. Поняття «заморожування» змін. Процедура внесення змін до проекту. Оцінка результатів внесення змін. Основні напрямки роботи на етапі завершення проекту. Підготовка і підписання заключних документів. Передача продукту проекту замовнику/споживачу. Зміст та призначення заключного внутрішнього звіту. Розпуск проектної команди.</p>	
8.	Тема 8. Управління ризиками проектів	<p>Сутність та види проектних ризиків. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків. Фактори, що визначають рівень ризикованості проекту. Якісний та кількісний аналіз ризиків проектів. Ранжування ризиків. Можливі стратегії поведінки компанії (проектної команди) щодо ризиків: стратегія усунення ризиків, стратегія розподілу ризиків, стратегія зменшення ризиків, стратегія сприйняття ризиків.</p>	Тести, питання, практичні завдання, кейси
9.	Тема 9. Управління якістю проекту	<p>Якість та її аспекти в контексті проектного менеджменту. Якість як відповідність проектним цілям та вимогам споживачів. Сутність управління якістю проекту. Організаційне забезпечення управління якістю проекту. Політика у сфері якості. Описання змісту проекту. Описання продукту. Норми та правила забезпечення якості. План управління якістю проекту. Аналіз «Прибутки-Видатки». Порівняння із зразком. Графіки потоків. Діаграма Ішикави. Проектування експериментів. Затрати на забезпечення якості. Програма забезпечення якості проекту. Аудит якості проекту, його види. Контроль показників якості. Заходи щодо поліпшення якості. Контроль якості проекту: план тестування і приймання компонентів проекту; інспекція етапів проекту; контрольні графіки; контрольні</p>	Тести, питання, практичні завдання, кейси

		<p>списки; діаграми Парето; статистичне моделювання; аналіз тенденцій.</p> <p>Класифікація витрат на забезпечення якості проекту. Попереджувальні витрати. Витрати на контроль та оцінку. Витрати через внутрішні відмови. Витрати через зовнішні відмови.</p>	
10.	Тема 10. Управління персоналом у проектах	<p>Основні сфери та напрямки управління персоналом у проектах. Функції менеджера проекту. Вимоги щодо проектного менеджера. Ознаки ефективного проектного менеджера. Лідерство і делегування повноважень. Стили лідерства. Формування команди проекту: принципи та організаційні аспекти. Аналіз і оцінка зацікавлених осіб. Переговори та попереднє призначення до команди. Оптимізація структури персоналу проекту. Роботи по формуванню команди. Аналіз ролей членів команди (тест Белбіна). Стадії розвитку команди. Організація зворотного зв'язку в команді. Навчання членів команди та удосконалення їх індивідуальних навичок. Навчання поведінці в команді. Організаційна культура проекту. Організаційний стиль. Мотивація окремих виконавців та груп. Трансформування системи винагород та визнання. Мотивація функціональних менеджерів. Управління конфліктами в проекті. Критичні сфери поведінки персоналу при виконанні проекту. Причини та джерела конфліктів. Стратегії менеджера щодо запобігання конфліктів</p>	Тести, питання, практичні завдання, кейси

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції	10
Практичні заняття	20
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної Роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції			1		1		1		1		1	1	1	1	1		10	
Практичні заняття			1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2		20	
Самостійна робота																10	10	
Індивідуальні завдання																10	10	
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень			2	1	2	1	2	1	2	1	3	3	3	3	3	23	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери, Linux, Windows, Пакет прикладних програм Openoffice, MS Office, роздатковий матеріал
-----------------------------------	---

Література:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Блага Н. В. Управління проектами : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. - 152 с. 2. Кожушко Л. Ф. Управління проектами: Навчальний посібник [Текст] / Л. Ф. Кожушко, С. М. Кропівко. – К. : Кондор-Видавництво, 2015. – 388 с. 3. Микитюк П. П., Брич В. Я., Микитюк Ю. І., Труш І. М. Управління проектами: підручник. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2021. – 416 с. 4. Моделі та засоби управління ІТпроектами : Навчальний посібник. Укладачі: В. О. Кузьмініх, О. В. Коваль, Р. А. Тараненко \ Електронне мережне навчальне видання - КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023 – 222 с. 5. Ноздріна Л. В. Управління проектами : підручник / Л. В. Ноздріна, В. І. Ящук, О. І. Полотай ; за заг. ред. Л. В. Ноздріної. – К. : ЦНЛ, 2010. – 432 с. 6. Русин Р.С. Інвестиційні проекти: сутність та класифікація / Р.С.Русин // Економічний вісник університету, 2016, Вип. 31/1. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – С. 177-183. 7. Русин Р.С. Управління ризиком інвестиційного проекту/ Р.С. Русин // Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2020 рік ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 5–9 квітня 2021 р., м. Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2021. - С. 7-8. 8. Тарасюк Г. М. Управління проектами : навч. посібник для студентів ВНЗ / Г. М. Тарасюк. – 3-тє вид. – К. : Каравела, 2012. – 320 с. 9. Українська асоціація управління проектами. URL: http://www.upma.kiev.ua/
--

7. Контактна інформація

Кафедра	Економічної кібернетики, вул. Шевченка, 57, 815 кабінет, https://kek.pnu.edu.ua/ , kek@pnu.edu.ua
Викладач	Русин Роман Семенович
Контактна інформація викладача	roman.rusyn@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.3. Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.4. Положення про запобігання академічному плагіату у Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4-5). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja

Викладач _____ **Роман РУСИН**